

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV_0109_07**

Mikroevolúcia, smery adaptácie a paleoenvironmentálne faktory radiácie lastúrničiek (Ostracoda) v strednom a vrchnom miocéne centrálnej Paratetýdy

Zodpovedný riešiteľ **Dr. Radovan Kyška Pipík**

Príjemca **Geologický ústav Slovenskej akadémie vied**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Geologický ústav Slovenskej akadémie vied, pracovisko Banská Bystrica
2. Geologický ústav Slovenskej akadémie vied, pracovisko Bratislava
- 3.
- 4.
- 5.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

1. MOL (Maďarsko)
- 2.
- 3.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. Starek D., Pipík R., Hagarová I., 2010. Meiofauna, trace metals, TOC, sedimentology and oxygen availability in the Upper Miocene sublittoral deposits of the Lake Pannon. *Facies*, 56, 369-384.
2. Barna P., Pipík R., Starek D., Influences of lithology and carbon content on ostracod sublittoral assemblages of the Lake Pannon. *Central European Journal of Geosciences*. Pripravované.
3. Barna P., Starek D., Pipík R., 2010. Middle Pannonian Sublittoral ostracod fauna from the locality Sopron (Hungary). *Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku*, Brno, 8-9.
4. Starek, D., Pipík R. Soft-sediment deformation structures in the Upper Miocene deltaic

sequence of the Lake Pannon. Acta Geologica Slovaca. v recenzii.

5. Pipík, R., Gross, M., Starek D., Minati K. Morphometrical analysis of the ostracod genus *Cyprideis* from the Late Miocene long-lived Lake Pannon. pripravované.

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky projektu nájdú uplatnenie v základnom výskume, pri interpretácii paleoekologického vývoja centrálnej Paratetýdy vo vrchnom miocéne, pri výskume biodiverzity a evolučných procesov v dlhovekých jazerách.

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

S nástupom jazerných podmienok vo vrchnom miocéne centrálnej Paratetýdy prežívajúce polymorfné druhy osídlili Panónske jazero a začali sa adaptovať na brakicko-sladkovodné podmienky v závislosti od hĺbky vodného prostredia. Regresia v spodnom panóne za menej než 0.5 mil. r. po vzniku jazera eliminovala litorálne populácie, ktoré s nástupom nového transgresívneho cyklu boli nahradené neoendemickými litorálnymi druhmi majúcimi obmedzenú morfometrickú podobnosť s ich predkami a sublitorálnymi príbuznými. V brakickom deltovom prostredí bolo osídlenie podmienené sedimentačnou rýchlosťou a lokálnymi anoxickými podmienkami. V oxických podmienkach brakického sublitorálneho prostredia boli Candoninae dominantnou skupinou s vysokou morfológickou variabilitou a ojedinelým vývojom anatomických štruktúr podobných morským taxómom. Iné skupiny vykazujú pomalú morfometrickú zmenu (rod *Cyprideis*), vysokú druhovú variabilitu a vysokú (*Leptocytherinae*), resp. nízku (*Hemicytheridae*) druhovú diverzitu. Niektoré taxóny (*Amplocypris*) vykazujú adaptáciu na typ substrátu.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

With the onset of lacustrine conditions in Late Miocene in Central Paratethys area, surviving polymorphic species settled Lake Pannon and started to adapt on brackish-freshwater condition in relation to depth of water environment. The Early Pannonian regression in less than 0.5 Ma after emergence of the lake eliminated littoral populations which with onset of new transgressive cycle were replaced by neoendemic littoral taxa displaying a limited morphometrical similarity to their ancestors and contemporaneous sublittoral relatives. A settlement of the brackish deltaic environment was conditioned by a rate of sedimentation and local anoxic conditions. Oxic sublittoral environment was predominantly settled by Candoninae displaying a high morphological variability and having occasionally specific anatomical structures homologous to marine taxa. Other groups show low morphometrical change (*Cyprideis*) in sublittoral conditions, high species variability and high (*Leptocytherinae*) or low (*Hemicytherinae*) species diversity. A presence of some taxa (*Amplocypris*) was probably conditioned by type of substratum.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

Dr. Radovan Kyška Pipík

V Banskej Bystrici 28.1.2011

Štatutárny zástupca príjemcu

RNDr. Igor Broska, CSc.

V Bratislave 28.1. 2011

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu